

BOARD OF STUDIES
NEW SOUTH WALES

2001

**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–14

60 marks

This section has three parts, Part A, Part B and Part C

- Allow about 1 hour 20 minutes for this section

Part A – 25 marks

- Attempt Questions 1–5

Part B – 20 marks

- Attempt Questions 6–7

Part C – 15 marks

- Attempt Questions 8–9

Section II Pages 16–18

25 marks

- Attempt Questions 10–12
- Allow about 1 hour for this section

Section III Pages 19–20

15 marks

- Attempt Questions 13–14
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

60 marks

Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Answer the questions in Section I in a writing booklet. Extra writing booklets are available.

Part A — Torah

25 marks

Attempt Questions 1–5

Read the extracts, then answer Questions 1–5 in ENGLISH. Use the extract, your knowledge of texts and prescribed commentaries in your answers.

	Marks
Question 1 (5 marks)	
Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.	
Deuteronomy 16:13–17	
חַג הַסֻּכּוֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאַסְפֵּי מִגְרֹנֶיךָ וּמִיִּקְבֹּדֶיךָ:	13
וְשִׂמַּחְתָּ בַּחֲגֹךָ אֹתָהּ וּבְנֹדָהּ וּבְתֹדָהּ וְעַבְדֶּיךָ וְאִמְתֶּיךָ וְחַלְוֵי וְחִגְרֵךָ וְהַיִּתּוֹם וְהָאֵלְמָנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ:	14
שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה כִּי יִבְרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאֹתֶיךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אֶךָ שְׂמֵחַ:	15
שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרֶךָ אֶת־פָּנָי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַשְּׂבָעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פָּנָי יְהוָה רִיקָם:	16
אִישׁ כַּמִּתְנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ: ׀	17

- (a) According to verse 13, what activities triggered the festival of Sukkot? **1**
- (b) Explain the meaning of the phrase וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פָּנָי יְהוָה רִיקָם (verse 16). **1**
- (c) Parse בְּאַסְפֵּיךָ (verse 13) giving root, *binyan*, tense/aspect and meaning. **3**

Question 2 (7 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 17:8–13

- 8 כִּי יִפְלֹא מִמֶּךָ דְבַר לְמִשְׁפָּט בֵּין-בָּנִים | לְדָם בֵּין-בָּנִים לְדִין וּבֵין
נֹגַע לְנֹגַע דְּבַר רִיבַת בְּשַׁעֲרֵיךָ וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ:
- 9 וּבֵאתָ אֶל-הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל-הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הַהֵם
וְדַרְשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט:
- 10 וְעָשִׂיתָ עֲלֵפִי הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן-הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה וְשִׁמְרַתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּךְ:
- 11 עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ וְעַל-הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ לְךָ תַעֲשֶׂה
לֹא תִסּוֹר מִן-הַדְּבָר אֲשֶׁר-יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל:
- 12 וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְזִדּוֹן לְבַלְתִּי שָׁמַע אֶל-הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשֵׁרֵת
שָׁם אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל-הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא וּבְעֶרְתָּ הָרַע
מִיִּשְׂרָאֵל:
- 13 וְכָל-הָעָם יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד: ס

- (a) From verse 12, deduce a rule about the grammatical form of the verb immediately following לְבַלְתִּי. **1**
- (b) What is the literal meaning (פֶּשֶׁט) of הַשֹּׁפֵט (verse 9) and what is the meaning according to the *derash* (דְּרָשׁ)? **2**
- (c) The extract deals with the transmission and interpretation of Jewish law. What processes does it indicate? Support your answer with relevant phrases from the extract. **4**

Question 3 (3 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 19:1–8

- 1 כִּי־יִכָּרֵית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ
אֶת־אֲרָצָם וַיִּרְשׁוּם וַיֵּשְׁבֹתָ בְעָרֵיהֶם וּבְבִתְיֵיהֶם:
- 2 שְׁלוֹשׁ עָרִים תִּבְדִּיל לְךָ בְּתוֹךְ אֲרָצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ
לְרִשְׁתָּהּ:
- 3 תִּכְּוֶן לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשַׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל אֲרָצְךָ אֲשֶׁר יִנְחִילְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהָיָה לְנוֹס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ:
- 4 וְזֶה דְבַר הַרְצָח אֲשֶׁר־יָנוּס שָׁמָּה וְחֵי אֲשֶׁר יָכֹחַ
אֶת־רַעְהוּ בְּבַל־יִדְעַת וְהוּא לֹא־שָׂא לוֹ מִתְּמוֹל שְׁלֹשָׁם:
- 5 וְאֲשֶׁר יָבֹא אֶת־רַעְהוּ בַיַּעַר לַחֲטֹב עֵצִים וְנִדְחָה יָדוֹ בַּגִּרְזֹן לַכֶּרֶת
הָעֵץ וְנָשַׁל הַבְּרוֹן מִן־הָעֵץ וּמָצָא אֶת־רַעְהוּ וּמָת הוּא יָנוּס
אֶל־אַחַת הָעָרִים־הָאֵלֶּה וְחֵי:
- 6 פֶּן־יִרְדֹּף גְּאֹל הַדָּם אַחֲרֵי הַרְצָח כִּי־יִחַם לְבָבוֹ וְהַשִּׁיגוֹ כִּי־יִרְבֶּה
הַדֶּרֶךְ וְהִכְהוּ נַפְשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־מֹות כִּי לֹא שָׂא הוּא לוֹ
מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם:
- 7 עַל־כֵּן אֲנֹכִי מְצַוְךָ לֵאמֹר שְׁלֹשׁ עָרִים תִּבְדִּיל לְךָ: ס
- 8 וְאִם־יִרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבוּלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם
וְנָתַן לְךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לָתֵת לְאַבְרָהָם:

- (a) What Messianic promise is made to the Israelites in this extract, according to the commentators? **1**
- (b) The specific names of the גוֹיִם (verse 1) are listed elsewhere in the prescribed texts (Deuteronomy 20:17). List four of them. **2**

Question 4 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 21:1–9

- 1 כִּי־יִמָּצֵא חָלָל בְּאֶדְמָה אֲשֶׁר יְהוּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נָפֶל
בְּשָׂדֶה לֹא נֹדֵעַ מִי הִכָּהוּ:
- 2 וַיָּצֵאוּ זִקְנֵיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ וּמַדְדוּ אֶל־הָעֵרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹת הַחֲלָל:
- 3 וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֵבָה אֶל־הַחֲלָל וּלְקָחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא עֲגֻלַת
בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֶבֶד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מִשְׁכָּה בְּעַל:
- 4 וְהוֹרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא אֶת־הָעֲגֻלָּה אֶל־גִּחַל אִיתָן אֲשֶׁר
לֹא־יַעֲבֹד בּוֹ וְלֹא יִזְרַע וְעֵרְפוּ־שֵׁם אֶת־הָעֲגֻלָּה בַּגִּחַל:
- 5 וּנְגִשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָּם בָּחַר יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לְשֵׁרְתוֹ וּלְבָרְךָ
בְּשֵׁם יְהוּה וְעַל־פִּיהֶם יְהוּה כָּל־רִיב וְכָל־נִגְעַע:
- 6 וְכָל זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא הַקְּרֵבִים אֶל־הַחֲלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם
עַל־הָעֲגֻלָּה הָעֵרֹוּפָה בַּגִּחַל:
- 7 וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה [שָׁפְכוּ] אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ
לֹא רָאוּ:
- 8 כִּפּוּר לַעֲמֹד יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוּה וְאֶל־תֵּתֶן דָּם נָקִי בַקְּרֵב
עֲמֹת יִשְׂרָאֵל וּנְכַפֵּר לָהֶם הַדָּם:
- 9 וְאַתָּה תִּבְעֵר הַדָּם הַנָּקִי מִקֶּרְבֶּךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי יְהוּה:

- (a) In verse 3, הַהוּא is considered to be a *keri ukhetiv*. Explain this term. 1
- (b) Describe the ritual of the עֲגֻלָּה הָעֵרֹוּפָה in this extract and explain its significance (verses 7, 8 and 9). 3

Question 5 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 21:18–23

- 18 כִּי־יְהִיֶּה לְאִישׁ בֶּן־סוֹרֵר וּמִזֵּד אִינּוֹ שָׁמַע בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל
אִמּוֹ וַיִּסְרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם:
- 19 וַתִּפְשׁוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שֹׁעַר
מִקְדָּמוֹ:
- 20 וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמִזֵּד אִינּוֹ שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ
זוֹלָל וְסָבֵא:
- 21 וַרְגָּמְהוּ כָּל־אֲנָשֵׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וְמָת וּבַעֲרֹתָ הָרַע מִקֶּרְבֶּךָ
וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ:
- 22 וְכִי־יְהִיֶּה בְּאִישׁ חַטָּא מִשְׁפָּט־מוֹת וְהוֹמַת וְתָלִית אֹתוֹ עַל־עֵץ:
23 לֹא־תָלִין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא
כִּי־קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּי וְלֹא תִטְמֵא אֶת־אֲדָמְתְּךָ אֲשֶׁר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה: ׀

- (a) According to the extract, what was to happen to a man after his execution? **2**
- (b) Give a literal translation of the words וְכִי־יְהִיֶּה בְּאִישׁ (verse 22). **1**
- (c) The בֶּן־סוֹרֵר וּמִזֵּד was said to be an extremely rare phenomenon. Using your knowledge of the commentary, explain why this is so. **3**

BLANK PAGE

Please turn over

Section I (continued)

Part B – Nevi'im

20 marks

Attempt Questions 6–7

Read the extracts, then answer Questions 6–7 in ENGLISH. Use the extracts, your knowledge of the texts and the prescribed commentaries in your answers.

Question 6 (10 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Samuel 3:11–19

- 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל הִנֵּה אֲנֹכִי עֹשֶׂה דְבַר בְּיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעוֹ תִצְלֶינָה שְׁתֵּי אָזְנוֹי:
12 בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶל־עָלְי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ
הַחָל וְכֻלָּה:
13 וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי־שָׁפֹט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם בְּעֵינֵי אֲשֶׁר־יִדַע
כִּי־מִקְלָלִים לָהֶם בָּנָיו וְלֹא כָהָה בָּם:
14 וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבַיִת עָלְי אִם־יִתְּכַפֵּר עֵינֵי בֵּית־עָלְי בְּזֹבַח
וּבְמִנְחָה עַד־עוֹלָם:
15 וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל עַד־הַבֶּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת־דִּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה
וַיִּשְׁמוּאֵל יֵרָא מִתְּגִיד אֶת־הַמְּרָאָה אֶל־עָלְי:
16 וַיִּקְרָא עָלְי אֶת־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי:
17 וַיֹּאמֶר מָה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּר אֵלַיךְ אַל־נָא תִכְחַד מִמֶּנִּי כֹּה
יַעֲשֶׂה לְךָ אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף אִם־תִּכְחַד מִמֶּנִּי דְבַר מִכָּל־הַדְּבָר
אֲשֶׁר־דִּבַּר אֵלַיךְ:
18 וַיִּגְדַּל לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים וְלֹא כָחַד מִמֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה
הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: פ
19 וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל נִיהוָה הָיָה עִמּוֹ וְלֹא־הִפִּיל מִכָּל־דְּבָרָיו אַרְצָה:

Question 6 continues on page 9

	Marks
Question 6 (continued)	
(a) Identify the TWO oaths in the extract.	2
(b) Give the root of תִּצְלִינָה (verse 11).	1
(c) Parse הִחֵל (verse 12) stating root, <i>binyan</i> and tense/aspect.	2
(d) Explain the phrase פִּי־מִקְלָלִים לָהֶם בְּנֵיוֹ (verse 13) with reference to the commentators.	3
(e) On explaining the meaning of the words וַיִּגְדַּל שְׁמוֹתָאֵל (verse 19), the commentators apply the text from Qoheleth/Ecclesiastes 1:5, ‘The sun rises and the sun sets’. Explain the connection between the words quoted from verse 19 and those from Qoheleth.	1
(f) Who are the possible subjects of the verb הִפִּיל (verse 19)?	1

End of Question 6

Please turn over

Question 7 (10 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Samuel 4:1-7

1 וַיְהִי דְבַר־שְׂמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לְקִרְיַת פְּלִשְׁתִּים
 לְמַלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל־הָאֲבָן הָעֶזְרָה וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בְּאַבְקָ:
 2 וַיַּעֲרְכוּ פְּלִשְׁתִּים לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל וַתִּטֹּשׁ הַמְּלַחְמָה וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל
 לְפָנָיו פְּלִשְׁתִּים וַיָּכוּ בַּמַּעֲרָכָה בְּשֹׁדָה כְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ:
 3 וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה נִגַּפְנוּ יְהוָה
 הַיּוֹם לְפָנָיו פְּלִשְׁתִּים נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשְׁלָחַ אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
 וַיָּבֹא בְּקִרְבָּנוּ וַיִּשְׁעֵנוּ מִכַּף אֲיָבֵינוּ:
 4 וַיִּשְׁלַח הָעָם שְׁלֹחַ וַיִּשְׁאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה צְבָאוֹת
 יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים וְשֵׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֹלֵי עַם־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים
 חֲפָנִי וּפִינְחָס:
 5 וַיְהִי כִּבּוֹא אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיִּרְעוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל
 תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּהְיֶה הָאָרֶץ:
 6 וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת־קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מָה קוֹל הַתְּרוּעָה
 הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בַּמַּחֲנֶה הָעֵבְרִים וַיִּדְעוּ כִּי אֲרוֹן יְהוָה בָּא
 אֶל־הַמַּחֲנֶה:
 7 וַיֵּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ אֹזִי
 לָנוּ כִּי לֹא הִיְתָה כְּזֹאת אֶתְמוּל שְׁלֹשָׁם:

- (a) Explain the syntax of the words וַיִּשְׁלַח הָעָם שְׁלֹחַ (verse 4). 1
- (b) According to the commentators, what do the words לְכָל־יִשְׂרָאֵל (verse 1) mean? 2
- (c) Give TWO possible interpretations of the words תְּרוּעָה גְדוֹלָה (verse 5). 1
- (d) Comment on the ambiguity of the verb וַתִּטֹּשׁ in verse 2. 1
- (e) A fundamental Jewish belief is that God is in control of everything and rewards and punishes in response to human activities. With reference to the above extract and the associated commentaries, discuss this belief. 5

BLANK PAGE

Please turn over

Section I (continued)

Part C — Ketuvim

15 marks

Attempt Questions 8–9

Question 8 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Nehemiah 2:10–20

- 10 וַיִּשְׁמַע סַנְבַלְט הַחֹרְזִי וְטוֹבִיָּה הַעֶבֶד הָעַמּוֹנִי וַיִּרְעוּ לָהֶם רָעָה
גְּדוּלָּה אֲשֶׁר-בָּא אֲדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
11 וְאָבּוֹא אֶל-יְרוּשָׁלַם וְאֶהְיֶה שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה:
12 וְאֶקְוֶה | לִילָּה אֲנִי וְאֶנְשֵׁים | מֵעַט עִמִּי וְלֹא-הִגַּדְתִּי לְאָדָם מִה
אֲלֵהִי נֹתֵן אֶל-לִבִּי לַעֲשׂוֹת לִירוּשָׁלַם וּבְהִמָּה אֵין עִמִּי כִּי
אִם-הִבְהִמָּה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב בָּהּ:
13 וְאֶצְאָה בְּשַׁעַר-הַגֵּיא לִילָּה וְאֶל-פְּנֵי עֵין הַתַּנּוּן וְאֶל-שַׁעַר הָאֲשַׁפֵּת
וְאֶהְיֶה שֹׁבֵר בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר-הִמְפְּרוּצִים [הֵם] | [פְּרוּצִים]
וְשַׁעְרֶיהָ אֶכְלוּ בָּאֵשׁ:
14 וְאֶעֱבֹר אֶל-שַׁעַר הָעֵין וְאֶל-בְּרֶכֶת הַמַּלְךְ וְאֵין-מָקוֹם לְבִהְמָה
לַעֲבֹר תַּחְתָּי:
15 וְאֶהְיֶה עֹלָה בְּנֹחַל לִילָּה וְאֶהְיֶה שֹׁבֵר בְּחוֹמָה וְאָשׁוּב וְאָבּוֹא בְּשַׁעַר
הַגֵּיא וְאָשׁוּב:
16 וְהַסִּגְנִים לֹא יָדְעוּ אֲנִי הִלַּכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה וְלִי-הוֹדִים וְלִכְהֻנִּים
וְלַחֲרִים וְלַסִּגְנִים וְלִיתֵר עֹשֶׂה הַמְּלָאכָה עַד-כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי:
17 וְאוֹמַר אֲלֵהֶם אַתֶּם רֹאִים הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי-נֹחַן בָּהּ אֲשֶׁר
יְרוּשָׁלַם חֲרָבָה וְשַׁעְרֶיהָ נִצְתּוּ בָּאֵשׁ לָכוּ וּנְבַנֶּה אֶת-חוֹמַת
יְרוּשָׁלַם וְלֹא-נִהְיָה עוֹד חֲרָפָה:

Question 8 continues on page 13

Question 8 (continued)

Nehemiah 2:10–20 (continued)

- 18 וְאֶגִּיד לָהֶם אֶת־יְדֹ אֱלֹהֵי אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה עָלַי וְאֶף־דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ
 אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לִי וַיֹּאמְרוּ נָקוּם וּבְנִינוּ וַיַּחֲזִקוּ יָדֵיהֶם לְטוֹבָה: פ
- 19 וַיִּשְׁמַע סַנְבַלֵּט הַחֹרְנִי וְטַבַּיְהָ | הָעֶבֶד הָעַמּוֹנִי וְגִשְׁם הָעֵרֶבִי וַיִּלְעָגוּ
 לָנוּ וַיִּבְזוּ עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ מָה־תִּדְבָר תִּזְהַ אֲשֶׁר אַתָּם עֹשִׂים הָעַל
 הַמֶּלֶךְ אַתָּם מַרְדִּים:
- 20 וַאֲשִׁיב אוֹתָם דָּבָר וְאֹמַר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יַצְלִיחַ
 לָנוּ וְאַנְחֵנוּ עֲבָדָיו נָקוּם וּבְנִינוּ וְלָכֶם אֵין־חֶלֶק וְצָדֵקָה
 וְזָכְרוֹן בִּירוּשָׁלַם:

- (a) Which words or phrases in verses 12–16 indicate the secrecy of Nehemiah's mission? Write the words or phrases in both Hebrew and English. 3
- (b) Which words or phrases in verse 19 indicate that Sanballat and his peers were opponents of Nehemiah? 1
- (c) What do the words וְאֵלֵהי שִׁבְרַ בְּחֹמֹת יְרוּשָׁלַם (verse 13) mean? 1

End of Question 8

In Question 9 you will be assessed on how well you:

- demonstrate an understanding of the prescribed texts and themes
  - present a sustained, logical and well-structured answer to the question
-

Marks

Question 9 (10 marks)

Choose ONE of the following questions. Write an essay of up to two pages in length.

- (a) During his two periods as governor of Judah, what difficulties did Nehemiah encounter? **10**

OR

- (b) What steps did Nehemiah take to restore Jewish life in Judah? **10**

BLANK PAGE

Please turn over

Section II — Prescribed Text – Mishna

25 marks

Attempt Questions 10–12

Allow about 1 hour for this section

Use a SEPARATE writing booklet for this section. Extra writing booklets are available.

Read the extracts, then answer Questions 10–12 in ENGLISH. Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Question 10 (11 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Sanhedrin 2:1–2

פֶּרֶק שְׁנִי

משנה א'

כהן גדול דן ודנין אותו, מעיד ומעידין אותו, חולץ וחולצין לאשתו, ומיבמין את אשתו; אבל הוא אינו מיבם, מפני שהוא אסור באילמנה. מת לו מת – אינו יוצא אחר המטה, אלא הן נכסין והוא נגלה, הן נגלין והוא נקסה. ויוצא עמהן עד פתח העיר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אינו יוצא מן המקדש, שנאמר (ויקרא כא, יב): "ומן המקדש לא יצא". וכשהוא מנחם אחרים – דרך כל העם עוברין בנה אחר זה, והמנה ממעו בינו לבין העם. וכשהוא מתנחם מאחרים – כל העם אומרים לו: אנו כפרתה, והוא אומר להן: תתברכו מן השמים. וכשמברין אותו, כל העם מסבין על הארץ והוא מסב על הספסל.

המלך לא דן ולא דנין אותו, לא מעיד ולא מעידין אותו, לא חולץ ולא חולצין לאשתו, לא מיבם ולא מיבמין לאשתו. רבי יהודה אומר: אם רצה לחלוץ או ליבם, זכור לטוב. אמרו לו: אין שומעין לו. ואין נושאין אילמנה. רבי יהודה אומר: נושא המלך אילמנה של מלך, שכן מצינו בדרך שנשא אילמנה של שאר, שנאמר (שמואל ב, יב, ח) "ונאמנה לה את בית אדוניך ואת גשי אדוניך בסיקה".

Question 10 continues on page 17

Marks

Question 10 (continued)

- (a) Give the precise meaning of מת לו מת. 1
- (b) Give the Hebrew term used in this Mishna for the deputy High Priest. 1
- (c) Under what circumstances was *halitza* required? How was it done? 2
- (d) How does the proof text (2 Samuel 12:8) support the opinion of Rabbi Judah? 2
- (e) Relate, in detail, the incident that brought about the prohibition of kings judging or being judged. 2
- (f) This Mishna deals with the treatment of the Kohen Gadol in relation to the rest of society. List THREE occasions when he is to be treated differently from others and explain in each case why this is so. 3

Question 11 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Sanhedrin 3:5

מִשְׁנֵה הַ'
הָאוֹהֵב וְהַשּׁוֹנֵא: אוֹהֵב – זֶה שׁוֹשְׁבֵינוּ, שׁוֹנֵא – כָּךְ
שָׂדֵא דְבָר עֲמוֹ שְׂלֵשָׁה יָמִים בְּאֵיבָה. אָמְרוּ לוֹ: לֹא
נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֵּן.

- (a) What explanation is offered in the commentary for the word *Shoshevino*? 2
- (b) This Mishna reflects a disagreement between two parties. Name the parties. 3
What was the nature of their disagreement?

Question 12 (9 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Sanhedrin 4:4

משנה ד'
 וְשֵׁשׁ שׁוֹרֵט שֶׁל תְּלִמְדֵי חֲכָמִים יוֹשְׁבֵינָם לְפָנֵיהֶם,
 כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ. הֵיוּ צְרִיכִין לְסִמּוּךְ –
 סוֹמְכִין מִן הַרְאִשׁוֹנָה, אֶחָד מִן הַשְּׁנֵי בָּא לוֹ
 לְרִאשׁוֹנָה, וְאֶחָד מִן הַשְּׁלִישִׁית בָּא לוֹ לְשֵׁנִיָּה, וּבִוְרָרִין
 לְהוֹ עוֹד אֶחָד מִן הַקֶּהֱל וּמוֹשִׁיבֵינָם אוֹתוֹ בַּשְּׁלִישִׁית.
 וְדָא הֵיךָ יוֹשֵׁב בְּמְקוֹמוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן, אֲבָל יוֹשֵׁב
 בְּמְקוֹם הַרְאִי לוֹ.

- (a) כל אחד ואחד מכיר את מקומו 1
 What criterion was used to determine the seating arrangement of judges?
- (b) Why is the word לְסִמּוּךְ used to describe the appointment of judges? 2
- (c) Mishnaic Hebrew style differs from Biblical Hebrew style. From the Mishna above, cite ONE example to demonstrate these differences. 1
- (d) Explain the term *Sanhedrin*, its biblical basis, its composition and position of authority. 5

Section III — Unseen Text – Tanakh

15 marks

Attempt Questions 13–14

Allow about 40 minutes for this section

Use a SEPARATE writing booklet for this section. Extra writing booklets are available.

Marks

Question 13 (5 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: The reign of Ahaziah b. Ahab.

Context: The passage deals with events in Ahaziah's reign and contains a condemnation of the king.

1 Kings 22:52–54

52 אַחֲזִיָּהוּ בֶן־אֲחָאָב מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן בְּשָׁנָה שְׁבַע עָשָׂר
לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתַיִם:
53 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּלְךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ
וּבְדֶרֶךְ יָרְבֵּעַם בֶּן־נֹבֵט אֲשֶׁר הִחֲטִיֵּא אֶת־יִשְׂרָאֵל:
54 וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּכְעַס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
כָּכָל אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו:

וַיִּשְׁתַּחֲוֶה *bowed down/prostrated himself*

- (a) What information is given about the reign of Ahaziah in verse 52? **3**
- (b) What was the sin of Jeroboam b. Nebat (verse 53)? **1**
- (c) What does the passage tell us about Ahaziah's religious preferences? **1**

Please turn over

Question 14 (10 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: Elisha and the sons of the prophets.

Context: Elisha and his followers change accommodation and run into problems.

2 Kings 6:1–7

1 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי-הַנְּבִיאִים אֶל-אֵלִישָׁע הַנְּהַנָּא הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צָר מִמֶּנּוּ:	1
2 נִלְכְּהֵנָּא עַד-תִּירְדֵן וְנִקְחָהּ מִשָּׁם אִישׁ קוֹרֵה אֶחָת וְנַעֲשֶׂה-לָנוּ שָׁם מְקוֹם לְשֵׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר לָכֵן:	2
3 וַיֹּאמֶר הָאֶחָד הוּאֵל נָא וְלָךְ אֶת-עֲבָדֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלָיךְ:	3
4 וַיֵּלֶךְ אִתָּם וַיָּבֵאוּ תִירְדֵנָה וַיִּגְזְרוּ הָעֲצִים:	4
5 וַיְהִי הָאֶחָד מִפְּלִי הַקּוֹרֵה וְאֶת-הַבְּרֹזֶל נָפַל אֶל-הַפְּגִים וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אֶתָּה אֲדֹנָי וְהוּא שָׂאוֹל:	5
6 וַיֹּאמֶר אִישׁ-הָאֱלֹהִים אָנֹכָה נָפַל וַיִּרְאֶהוּ אֶת-הַמְּקוֹם וַיִּקְצַב-עֵץ וַיִּשְׁלַךְ-שָׂמָּה וַיִּצַף הַבְּרֹזֶל:	6
7 וַיֹּאמֶר הֲרֵם לָךְ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחָהוּ: פ	7

צָר	<i>narrow</i>	שָׂאוֹל	<i>borrowed</i>
הוּאֵל	<i>be willing</i>	הַבְּרֹזֶל	<i>iron</i>
וַיִּגְזְרוּ	<i>cut</i>	קִצַּב	<i>to cut down</i>
אֶתָּה	<i>alas</i>	צוֹף	<i>to float</i>

(a) Why did Elisha and his followers leave their abode?	2
(b) Who was to collect a beam (קוֹרֵה)?	2
(c) Describe the sequence of events reported in verse 5.	3
(d) Describe how Elisha solved the problem for his followers.	3

End of paper